43: Avukat Yanında Çalışmak Caizmidir?

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

https://ilimvecihat.com

SORU

Selamun aleykum hocam, Ailemin bir geliri yok ve çalışmak zorundayım. İş başvurusu yaptım ve bir avukat yanında beni sekreter olarak çalıştırmak istiyor. Yani getir-götür işleri, evrak işleri, telefonlar vs. Bu durumda ben tağuta hizmet etmiş olur muyum? Öyle bir işte çalışmam doğru mudur? Allah razı olsun.

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah. Hamd Allah'a mahsustur.

Muhterem kardeşim sual ettiğin işin hükmü avukatlık mesleğinin hükmüne tabidir. Zira sen ona işinde yardımcılık yapıyorsun. Ve yapılan bir işe (helalde ve haramda) yardımcı olan yapana hükümde ortak olur. Buna şu hadisler delildir:

İmam et-Tirmizi *(rahimehullah)'*ın Enes bin Malik *(radıyallahu anhu)'*dan tahriç ettiği hadiste Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem)* şöyle buyuruyor:

إِنَّ الدَّالَّ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ

"Hayra yol gösteren (yardımcı olan) hayrın faili gibidir."

İmam Muslim *(rahimehullah)'*ın tahriç ettiği hadiste Cabir bin Abdullah *(radıyallahu anhuma)* şöyle diyor:

لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم آكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدَيْهِ وَقَالَ هُمْ سَوَاءٌ

"Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem faiz yiyene, yedirene, kâtibine ve şahitlerine lanet etti ve **"onlar müsavidirler"** buyurdu."

İmam Ebu Davud *(rahimehullah)'*ın ibni Ömer *(radıyallahu anhuma)'*dan tahriç ettiği hadiste Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem)* şöyle buyuruyor:

لَعَنَ اللَّهُ الْخَمْرَ وَشَارِبَهَا وَسَاقِيَهَا وَبَائِعَهَا وَمُبْتَاعَهَا وَعَاصِرَهَا وَمُعْتَصِرَهَا وَحَامِلَهَا وَالْمَحْمُولَةَ إِلَيْهِ

"İçkiye ve onu içene, sunana, satana ve alana, onu (üzümden) sıkıp çıkarana, onu sıktırıp çıkartana, taşıyıcısına ve kendisine getirilene Allah lanet etsin."

Avukatlık mesleğinin hükmüne gelince,

Avukatlık asıl haliyle taraflar arasında vaki olmuş olan husumeti gidermek için vekâleten tarafları müdafaa etmektir. Buna göre de avukat aslen husumet konusunda vekâlet aldığı tarafı diğer tarafa karşı müdafaa edendir. Bu mahiyetiyle eskiden beri ve sahabe *(radıyallahu anhum)* arasında da kendisini kadı karşısında müdafaa edemeyeni onun yerine başkası müdafaa etmiştir.

Ancak bugün icra edildiği haliyle avukatlık menfaat (para) karşılığı yapılan bir meslektir. Bu mahiyetiyle avukatlığın kökleri eski yunanlara ve batı dünyasına dayanır. Nitekim avukat kelimesi de Latince advocatus (tanık olarak mahkemeye çağrılan kimse, savunucu) dan gelmedir.

Ve şu zamanda avukatlık mesleğine baktığımızda avukatın taraflar arasında vaki olan husumetleri beşeri mahkemelerde, beşeri kanun ve yasalara uygun gidermek için vekâlet almış olan kişi olduğunu görüyoruz.

Yani kısacası zamanımızda avukat beşeri mahkemelerde dava vekilidir.

Binaen aleyh avukatlık mesleği hüküm itibariyle beşeri mahkemelere tehâkum konusuna döner.

Beşeri mahkemelere tehâküm ise ikrah hali müstesna caiz değildir. Bu mevzuda asıl olan budur. İsteyerek beşeri mahkemelere hüküm için başvurmak küfürdür. Ama kendi ihtiyarı olmadan, bilakis beşeri mahkemeleri inkâr ederek ve muhakemenin aslen caiz olmadığını ikrar ederek, çaresizlik ve acizlikten ötürü beşeri mahkemelere hüküm için başvurmak caiz olmamakla beraber başvurana küfür hükmü tenzil edilmez.

Bu mevzuda tafsili bilgi için şuraya müracaat edebilirsin:

#58

Binaen aleyh Türkiye'de avukatlık yapmak caiz değildir. Asıl olan budur. Çünkü Türkiye'nin bütün yargı mertebelerinde beşeri kanunlar ve hükümler uygulanıyor. Türkiye'nin hukuk yapısı içerisinde çalışan bir avukat zorunlu olarak beşeri kanunlara başvurmak mecburiyetindedir. Bu halde avukat kendi ihtiyarıyla beşeri hükümlere başvurduğu takdirde küfre girmiştir.

Bundan ancak şu durumları istisna etmek mümkündür:

Bir: İşini sadece tağuti nizam tarafından zulmen hapsedilen Müslümanların davalarına bakmakla sınırlamış olan Müslüman avukat. Böylesinin avukatlık

yapması caizdir. Hatta bazı durumlarda vacip olabilir. Mesela dininden ötürü müebbet veya uzun yıllar ile yargılanan Müslümanları veya Türkiye'ye sığınmış sürgün edilecek Müslümanları veya kendi ülkelerine teslim edilecek olan Müslümanları veya İslam'a muhârib asli kâfir ülkelere teslim edilecek olan Müslümanları müdafaa etmek ve onlardan bu zararları def etmek için avukatlık yapan Müslüman gibi. Zira her Müslüman kardeşine imkânı ve kudreti dâhilinde yardım etme mecburiyetindedir.

Buna birçok hadis delildir. Mesela İmam el-Buhari *(rahimehullah)'*ın Ebu Musa el-Eşari *(radıyallahu anhu)'*dan tahriç ettiği hadis. Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem)* şöyle buyuruyor:

الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا

"Mümin için mümin, birbirini perçinleyen bir yapı gibidir."

Veya İmam Ebu Davud *(rahimehullah)'*ın Ebu Hureyre *(radıyallahu anhu)'*dan tahriç ettiği hadiste Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem)*şöyle buyuruyor:

الْمُؤْمِنُ مِرْآةُ الْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ يَكُفُّ عَلَيْهِ ضَيْعَتَهُ وَيَحُوطُهُ مِنْ وَرَائِهِ

"Mümin müminin aynasıdır. Ve mümin müminin kardeşidir. Onu zararlardan kollar ve onu arkadan kuşatıp (tehlikelere karşı) korur."

Veya İmam el-Buhari *(rahimehullah)'*ın Numan bin Beşîr *(radıyallahu anhu)'*dan tahriç ettiği hadiste Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem)* şöyle buyuruyor:

تَرَى الْمُؤْمِنِينَ فِي تَرَاحُمِهِمْ وَتَوَادِّهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى عُضْوًا تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ جَسَدِهِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى

"Müminler birbirlerine merhamette, sevgide, lütuf ve yardımlaşma hususlarında bir vücut misali olduklarını görebilirsin. O vücudun bir organı hastalanınca, vücudun sair kısımları birbirlerini hasta organın elemine humma ve uykusuzlukla ortak olmaya çağırırlar."

İkrah altında olan Müslümana beşeri mahkemeye muhakeme olması caizdir. Allah subhanehu ve Teala şöyle buyuruyor:

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“Kalbi imanla dolu olduğu halde ikrah altında olan müstesna, kim imandan sonra Allah’ı inkâr ederse ve fakat küfre göğüs açarsa, işte Allah’ın gazabı onların üzerinedir ve onlar için çok büyük bir azab vardır.” (en-Nahl, 106)

Aynısı onun adına konuşan ve onu müdafaa eden Müslüman avukat içinde geçerli olması gerekir.

İki: İşini sadece şeriatın ispat ettiği hakları korumakla ve zararları gidermekle sınırlayan avukat. Böylesinin yaptığı avukatlık caiz değildir lakin tekfir edilmez.

Zira beşeri mahkemeleri inkâr etmekle beraber içinde bulunduğu hali ikrah zanneden veya bu bapta zaruretleri ikrah mertebesinde gören âlimlerin fetvasını alan veya zaruret durumunda beşeri mahkemeye muhakemeyi aslen caiz gören âlimlerin görüşüne uyan ve buna binaen beşeri mahkemelere muhakeme olan Müslüman nasıl tekfir edilmiyorsa onun adına vekâleten bu davada ona yardımcı olan Müslüman avukatta tekfir edilmez.

Bu iki istisna için elbette avukatın beşeri mahkemeleri ve kanunları inkâr etmesi ve aslen beşeri mahkemelere muhakemenin caiz olmadığını ikrar etmesi şarttır. Aksi takdirde müvekkilin ikrah altında olması veya isteksizlikle beraber zaruretten ötürü başvurmuş olması avukatın küfrüne elbette mani olmaz.

Hulasa:

Muhterem kardeşim, avukatlığın Türkiye’de hükmü ihtisar ile böyledir. Allah-u Âlem.

Bir avukatın yanında çalışmakta o avukatın hükmüne tabidir. Dolayısıyla yanında çalıştığın avukat sıradan bir avukat ise o zaman yanında çalışman asla caiz değildir. Hatta küfür olabilir. İstisnanın birinci türünden bir avukatsa yanında çalışman caizdir. Hatta sevabını ümit edebileceğin salih amel olur. İkinci türden bir avukatsa yanında çalışmanın cevazı ihtilaflıdır. Bizim tercihimize göre caiz değildir lakin tekfir de edilmez.

Ama sorundan anlaşıldığı üzere çalışmayı düşündüğün avukat sıradan bir avukattır ki böylesinin yanında ne türden olursa olsun çalışman asla caiz

değildir. Bu hususta asıl Allah *(celle ve âlâ)*'nın şu buyruğudur:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

"İyilik ve takva üzere birbirinizle yardımlaşın. Günah işlemek ve haddi aşmak üzerinde ise yardımlaşmayın." (el-Maide, 2)

Ve şu buyruğudur:

وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ

"Zulmedenlere meyletmeyin. Sonra size ateş dokunur" (Hud, 113)

İmam es-Sevri *(rahimehullah)* "Kim onlara kalem açarsa veya kâğıt verirse buna girer." Yani zulmedenlere meyledenlere ve dolayısıyla ilahi tehdide girer.

Ve İmam Ahmed *(rahimehullah)* "Kuran mahlûktur fitnesinden" ötürü hapsedildiğinde gardiyan ona zalimlere yardımcı olanlar hakkında varit olan hadislerin sıhhatini sordu. Ve o sahih olduklarını söyledi. Bunun akabinde gardiyan "Ben zalimlerin yardımcısı mıyım?" sordu. İmam Ahmed şöyle dedi: "Hayır! Sen zalimlerin yardımcısı değilsin. Zalimlerin yardımcısı sana elbiseyi dikendir ve sana yemek pişirendir ve sana şunda ve şunda yardımcı olandır. Sana gelince sen bizzat zalimlerdensin."

Allah-u Âlem.